

Charles Laughton

1899—1962

A világ filmművészetét súlyos gyász és veszteség érte. Kivételes színészi képességeinek teljében, hosszú, súlyos betegség után december 16-án, 63 éves korában elhunyt a nagy angol színész, Charles Laughton. Legutóbb az 1957-ben készült „A vád tanúja” című filmben láthatta a magyar közönség, amelyben a híres védőügyvédet, sir Wilfrid Robartst alakította. De a nemzetközi filmarchívumok — köztük a miénk is — őrzik régebbi emlékezetes filmalkotásainak kópiáit. Megmaradnak az utókorra a „Notre-Dame-i toronyőr” (Quasimodo), a „VIII. Henrik magánélete” (VIII. Henrik), a „Rembrandt”, a „Lázadók” (Bligh kapitány), a „Diadalív árnyékában” (Haake), az „Ave Caesar” (Julius Caesar), az „Örök Éva” (Reynolds), „A gyanú” (Philip Marshall), „Az utca bolondja”, „Ha volna egy millió”, az „Egy frakk története” című filmekben nyújtott megrendítő alakításai.

Charles Laughton 1899. július 1-én született az angliai Scarboroughban. Szüleinek szállodájuk volt, s fiukat is erre a szakmára akarták kitanítani. Charles azonban beiratkozott az angol színművészeti főiskolára, ahol már az első évben megkapta az iskola legnagyobb kitüntetését. Mint színpadi színész első nagy sikerét Molnár Ferenc: „Liliom” című darabjának cím-

szerepében aratta. Az előadást megtekintette Korda Sándor is és leszerződött a fiatal színészt a „VIII. Henrik magánélete” című filmjének címszerepére.

Ez volt Laughton harmadik filmje, megelőzően ugyanis már két filmben szerepelt. 1930-ban Paul Sloane rendezésében a „Három nővér”-ben, majd 1932-ben a „Ha volna egy millió”-ban, melyet Lubitsch Ernő alkotott. Az 1933-ban készült VIII. Henrik világsiker lett, mind Korda, mind Laughton számára. Ezután éveken keresztül dolgoztak egymással. Egészen 1936-ig, amikor Laughton Hollywoodba szerződött a „Lázadók” című filmhez, melyben Clark Gable volt egyik partnere. E két nagy művész parádés alakítása és a nagyszerű rendezés (Frank Lloyd) meghozta számára az amerikai közönség és a kritikusok elismerését is. Ezt követte 1939-ben ismét Angliában a „Notre-Dame-i toronyőr”, majd 1941-ben az „Örök Éva”, melyet Henry Koster rendezett s amelyben Deanna Durbin volt a partnere. E filmben mutatkozott be először vígjátéki színészként. Duvivier rendezte 1942-ben az „Egy frakk története” című filmet, melyben olyan kiváló partnerekkel játszott együtt, mint Paul Robeson, Charles Boyer, Ginger Rogers, Henry Fonda, Rita Hayworth és Victor Francen.

Charles Laughton nagy színpadi szerepében, Brecht „Galilei” című drámájában

Charles Laughton szenvedélyesen szerette mind a színházat, mind a filmművészetet. Ahogy befejezte egy film forgatását Hollywoodban, máris utazott haza Angliába, hogy ott Shakespeare műveit tolmácsolja a színpadon. Hatalmas munkabírási művész volt, s élete utolsó éveiben már nem elégítette ki a játék, rendezni is szeretett volna. Erre Amerikában került sor 1956-ban. A Metro produkciójában elkészítette a „La Nuit du Chasseur” (Vadászat éjszakája) című filmet Robert Mitchum, Shelley Winters és Lilian Gish főszereplésével. Érdekes meglátásai voltak és a filmjében különös atmoszférát tudott te-

Clark Gable és Charles Laughton a „Lázadó”-ban, amelyet „Oscar-díjjal” tüntettek ki

Charles Laughton „A vád tanúja” című film védőügyvédjének szerepében

remteni. Kezdődő betegsége azonban meggátolta abban, hogy más filmeket is rendezhessen. Még egy-egy filmben vállalt szerepet, de az utóbbi időben — 1960-tól — már igen sokat betegeskedett. Két utolsó befejezett filmje a „Spartacus” (1960) és „Under Ten Flags” (Tíz lobogó alatt) (1960).

Charles Laughtonban a modern filmművészet egyik legnagyobb színészegyéni-ségét vesztesse el a filmvilág.

„A diadalív árnyékában” filmváltozatának főszerepében

Feleségével, a világhírű filmművésznővel — Elsa Lanchesterrel — 1929-ben kötöttek házasságot. Számos filmben játszottak együtt, így többek között „A vád tanúja”-ban, melyben a felesége Miss Plimsollt, a „VIII. Henrik”-ben Anna of Cleves-t, a „Rembrandt”-ban Hendrickje Stoffelst alakította.

Ismert filmjei még: „Nincs váfaszték”, „Salome”, „Ifjú Erzsébet”, „Ember az Eiffel-tornyon”, „A gyanú”, „A kereszt jegyében”, „A szerelmes fenevad”, „Ófelsége, a komornyik”, „Pokolhajó”, „Titkok háza”, „Borzalmak szigete”.

PÁNCZEL GYÖRGY

